

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Емилия Кирилова Панайотова
преподавател в департамент „Дизайн”
Нов български университет, гр. София

за дисертационен труд
за присъждане на образователна и научна степен “доктор” в
професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

Тема:
**“СИМВОЛ И ФУНКЦИОНАЛНОСТ В
ДИЗАЙНА НА МОНЕТИ”**

докторант: доц. Елена Георгиева Тодорова

Представеният дисертационен труд съдържа: увод, три глави, заключение, библиография, приложения, научни приноси с общ обем от 181 стр., включени са общо 35 изображения, подкрепящи теоретичното изследване.

Заглавието на дисертацията отговаря на съдържанието, като е спазена последователността на отделните глави, подкрепени със съответните теоретични и практически примери.

Дисертационният труд анализира и обобщава връзката между монетите като част от икономиката, социалните отношения и техния дизайн и превръщането им в произведения на изкуството. Затова изследването анализира генезиса на монетите от дълбока древност до наши дни. Разгледани са естетическите характеристики на изображението - образите върху монетите, композиционните решения, тяхното значение и художествени свойства, металите от които са направени, както и техническите и технологичните промени през различните исторически епохи. Дизайнът на монети е отражение на развитието на човешката цивилизация, отразява точно епохите и техните достижения в монетосеченето повлияно от достиженията на различните области от науката и технологията, както и от художественото и културно ниво.

Като един от големите професионалисти в областта доц. Елена Тодорова прави анализ и на символното значение на монетите, разглежда различните видове. „Съвременните монети са и носители на редица символни елементи, които могат да се разглеждат като неделим елемент на съвременната цивилизация, без които нейното съществуване не би било възможно“. Затова и определя монетите в 4 групи, тъй като монетите не са само парични знаци и през дългото развитие на човечеството монетата става „знак“. Тя има определен „социален смисъл“ и е „информационен носител“.

„Монети платежно средство – част от непосредственото парично обръщение;

Монети с акумулационно-стойностно предназначение – инвестиционни монети и кюлчета носещи собствена стойност, при това не само и единствено чрез стойността на метала, от който те са изсечени;

Юбилейни (възпоменателни) монети символи – отразяващи съществени социални събития или процеси;

Монети без номинал – създадени само с колекционерска цел“. Освен платежно средство, монетите са и елемент на материалната култура.

Елена Тодорова изследва най-новите теоретични и творчески модели при дизайна на монетите, новите технологии на монетното производство.

За целта изследването включва огромен фактологичен материал, към който прилага хронологичен метод и съпоставителен анализ. Текстът е добре структуриран и отделните части развиват в дълбочина темата на дисертацията.

Изследването “Символ и функционалност в дизайна на монети” има актуалност и значимост в научно и научно-приложено отношение. Дисертационният труд представлява задълбочено изследване в сферата на дизайна на монетите - освен като платежно средство носещо отпечатъка на времето, през което е създадено. Анализирани са монетите в тяхната историческа хронология, връзката им с дизайна и изкуството, влияещи се от различни фактори, свързани с развитие на изкуството и технологиите до XXI в.

Дисертацията притежава висока степен на оригиналност и практическа приложимост. Голям е приносът на доц. Елена Тодорова при събирането и анализирането на данните и селектирането на илюстративния материал към изследването. Като най-значими приноси мога да посоча:

„Представяне на монетата като обект на визуалното изкуство. Разгледани са особеностите на използването на пространството на монетата за създаването на образи носещи собствено послание. Представени са основните възможности при използването на пространството на монетата, както и използването за тази цел на съвременните технологии. Подробно са анализирани отделните елементи на изображението, както и тяхното съчетание в хармонична система”.

„Приносите на настоящето изследване не са ограничени единствено в областта на теорията на визуалните изкуства. Съществен практически принос на изследването е включването в него на две методики, едната от които е свързана с практическите дейности при реализиране на дизайна на монетите, а другата методика дава възможност за прилагане методите на евристиката при намирането на концептуални решения за дизайна на монетите”.

Дисертационният труд представлява завършено научно изследване.

Този труд е първото теоретично изследване, което доказва важността на дизайна на монетите и тяхната роля в различните култури.

Дисертацията “ Символ и функционалност в дизайна на монети” заслужава изцяло положителна оценка. Към високата си оценка бих добавила и личното творчество на Елена Тодорова, интелигентно и вдъхновяващо, нейният смел подход към материалите, техниките, технологиите и широтата на въображението ѝ.

Затова предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъди на Елена Тодорова образователната и научна степен „ДОКТОР” по шифър 8.2. Изобразително изкуство.

Проф. д-р Емилия Панайотова